

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 18.11.2021 § 48

§ 48

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle asiassa: Bodominjärven ja Matalajärven säännöstelyn muuttaminen, nykyisen säännöstelypadon osittainen purkaminen sekä uuden padon ja kalatien rakentaminen, Espoo

Valmistelijat / lisätiedot:
Pippingsköld Ella

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta kannattaa hanketta. Se katsoo hankkeen noudattavan Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelmaa 2016-2021. Säännöstelykäytännön muuttaminen on myös Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman (2016-2021) tavoitteiden mukaista. Hankkeesta todennäköisesti aiheutuvat haitat katsotaan vähäisiksi hyötyyn nähden.

Seuraavat asiat tulee ottaa hankkeessa huomioon:

Hankkeen vaikutukset vesieliöstöön ja ympäristöön

Espoon virtavesiselvityksessä (2008) arvioidaan, että nykyisellään pato muodostaa täydellisen nousuesteen vaelluskaloille ja sen purkamisella ja asianmukaisilla muutoksilla voidaan saavuttaa merkittävä hyöty virtavesieliöstölle. Lisäksi virtavesiselvityksessä on huomautettu, että talviaikainen vedenjuoksutus lisää eroosiota ja estää virtavesieliöstölle tärkeän jääkannen muodostumisen jokeen. Keväisin taimenen poikasten kuoriutuessa saattaa jokeen muodostua kuivia kohtia, jolloin poikaset menehtyvät. Talviaikainen juoksutus tehdään, jotta kevättulvien aikaan Bodominjärven vesitulavuus kestää veden varastointia. Hankkeen kerrotaan mahdollistavan kalankulun aina Bodominjärveen asti ja virtaamien muuttumisen luonnontilaisemmiksi.

Lautakunta haluaa muistuttaa, että kalankulku ja taimenen lisääntyminen edellyttävät riittävien virtaamien turvaamista keväisin padon alapuolisilla uomaosuuksilla säännöstelyn lupaehtot huomioon ottaen.

Rakentamisen aikainen vaikutus vesistöön

Purettavan padon ja uudisrakenteiden alapuolella joessa sijaitsee maakunnallisesti arvokas Glomsinjoen meanderilaakso (Espoon virtavesiselvitys 2008) ja Oittaaan luonnonsuojelualue. Glomsinjoessa on havaittu myös uhanalaisen meritaimenen kutu- ja poikastuotantoalue. Hankkeen työt on toteutettava siten, että se ei vaaranna Glomsinjoessa olevia taimenen kutu- ja poikastuotantoalueita erityisesti taimenen kutuaikaan 1.9.–30.11.

Hankesuunnitelmassa mainitaan, että ”Kalatien ja säännöstelypadon rakentaminen edellyttävät louhinta-, kaivu- ja täyttötöitä.” Suunnitelma vedenlaadun seurannasta on esitetty hakemuksen täydennyksessä.

Vedenlaatua tulee seurata hakemuksen täydennyksessä esitetyillä näytteenottopisteillä padon ylä- ja alapuolella ennen töiden aloittamista sekä töiden lopettamisen jälkeen. Töiden aikana tulee seurata vedenlaatua lisäksi vähintään kerran viikossa. Hakemuksen täydennyksessä esitetty yksi tarkkailukerta rakentamisen aikana ei ole riittävä.

Kalaston osalta hankkeen vaikutuksia tulee tarkkailla sähkökoekalastuksilla hankkeen päätyttyä. Koekalastuksilla arvioidaan toteutetun kalatien soveltuvuutta kalojen nousulle.

Vedenlaadun tarkkailuohjelman sisällöstä ja kalaston tarkkailusta on sovittava tarkemmin ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen ympäristönsuojelun palvelualueen sekä mahdollisesti Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa hyvissä ajoin ennen töiden aloitusta. Tulokset raportoidaan ympäristö- ja rakennusvalvontakeskukselle. Hankkeen toteuttaja esittää toimintasuunnitelmat vedenlaadun äkillisten muutosten hillitsemiseksi. Työt voidaan keskeyttää, mikäli pH tai kiintoainepitoisuus muuttuvat merkittävästi aiheuttaen mahdollista haittaa vesieliöstölle.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt 7.10.2021 lausuntoa Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta vesilain mukaisesta lupahakemuksesta asianumerolla ESAVI/35845/2020, Bodominjärven ja Matalajärven säännöstelyn muuttaminen, nykyisen säännöstelypadon osittainen purkaminen sekä uuden padon ja kalatien rakentaminen, Espoo. Hakija on Espoon kaupunki. Lausunnon toimittamisen määräpäiväksi on asetettu 16.11.2021 ja siihen on pyynnöstä saatu lisäaikaa 1.12.2021 saakka.

Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat nähtävillä aluehallintovirastojen verkkosivuilla: <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/1914733>

Hakemussuunnitelmassa kerrotaan, että Bodominjärven lounaisosassa sijaitsevaan Oittaaanjokeen rakennetaan uusi säännöstelypato ja kalatie. Nykyisen säännöstelypadon säännöstelyluukut ja lappoputki puretaan, mutta nykyisen säännöstelypadon teräsbetonirakenteet säilytetään, jolloin se voi toimia jalankulkijoiden kulkuyhteytenä. Uomaa kunnostetaan mm. asentamalla kalatiehen kutusoraikkoja. Uuden säännöstelypadon pohjapato-osuus ja kalatie rakennetaan luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Hakija arvioi, että säännöstelyn muutos ei toteutuessaan aiheuta haittaa alueen ympäristölle tai luontoarvoille. Hankkeen ei katsota aiheuttavan

vedenlaadun muutoksia ja vaikutus Matalajärven vedenkorkeuteen on katsottu vähäiseksi (1 cm). Lisäksi hankkeella ei arvioida olevan haitallisia vaikutuksia hankealueen läheisyydessä tai vaikutusalueella sijaitseville Natura 2000 -verkoston alueille.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Espoon virtavesiselvitys 2008 osa1 (8)
- Espoon virtavesiselvitys 2008 osa2 (6)

Tiedoksi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kirjaamo